

עשה שמיוארין

ספר

עזרי נעים ה'

אזר ישראל

כולל קבוצת מכתבים ומאמרים שונים להלחיב הלבבות ליראת ה' וללימוד היראה והמוסר כתובים בכת"ק כ"ק אדמו"ר הרב הגאון הגדול רשכבה"ג החסיד והעניו אור עולם המפורסם בכל קצוי ארץ מרנא ורבנא ישראל ליבקין מסאלאנט וצוקללה"ה.

ונלוז להם מאמר על דבר לימוד היראה והמוסר יכונה בשם **עזרי אור**. קצות דרכי אדמו"ר והילוכו בקדושה בשם **נתיבות אור**. סאמרים שונים ביראת ה' ודרכי התשובה יכונה בשם **כוכבי אור**.

כל אלה חוברו יחדיו מאתי תלמידו **יצחק בהרב מוהר"ש בלאזער** מלפנים רב בעיר המלוכה **פעטערבורג**.

זוילנא

בדפוס ר' יהודא ליב מיץ נ"י.
(ב'המחוקק מ"ה אליעזר ליפמאן מ"ץ ז"ל).
שנת תר"ם לפ"ק

דעת - אתר לימודי יהדות ורוח

www.daat.ac.il

הקדמה

הרמב"ם ז"ל בפ"ג משטנה פרקים כתב וזה לשונו, אמרו הקדמונים כי יש לנפש בריאות וחולי כמו שיש לנוף בריאות וחולי, ובריאות הנפש הוא שתהיה תכונתה כו', שתעשה בה תדיר הטובות והפעולות הנאותות, וחוליה הוא שתהיה תכונתה כו', שתעשה בהן תדיר הרעות והפעולות המגונות כו', וכמו שהחלים הגופנים כשירדעו חלים כי ישאלו הרופאים ויודיעום מה שצריך לעשותו ויזהירום כו', כן חולי הנפשות צריך להם שישאלו החכמים שהם רופאי הנפשות כו', וירפאו אותם במלאכה אשר ירפאו בה מדות הנפש כו' עכ"ל ע"ש. וכ"כ הרמב"ם בפ"ב מהי' דיעות לייחס חולי הנפש לחולי הגוף ע"ש:

והנה כמו בתהלכות שלום הגויה וענינה, חיותה ובריאותה ובנינה, כבר נודע כי בכלל משנות דור ודור, כחות האנושית הולך ורפה, עד דורינו זה אשר בעוה"ר נתמעט הבריאות ונברה החולשה, ידועים חולי ומכאוב מכל נגע וכל מחלה, כוללים מספר רב סבני אדם. הנה כמו כן הוא בתהלכות שלום הנפש, היא היי הנשמה לא תעמוד על טכונה, דור אחד דור הולך ודל במצב הרוחני, בריאות הנפש הולכת וחסר, מוכים ונגועים בחולי הנפש תרב מספרם מעת לעת:

האומנם תחת כי בדורות החלפות, אך במשך דור שלם, מאבות לבני בנים, היה נגש שינוי במצב התורה והיראה מול דור הקודם, עתה בדור האחרון, הנה בעוה"ר בכל משך שנות טועמות, רוח חדשה תחלוף על פניה, ותשא בכנפיה המון תמורות וצבא חליפות אין מספר, וכבר נראה וניכר השתנות גדולה בחלישות ורפיון הנפש, בתורה ויראה ועבודת ה' ית"ש, כי המה הולכים וחסר, עד העת הרעה הזאת, אשר תחלואי הנפש הקיפה כמעט כל בשר, ה' ירהם:

וכאשר נשקיף בעין הבחינה על מצב התורה והיראה בכלל, באיזה מהם שלטה מחלת הנפש ביותר להרע, עין בעין נראה כי אין ערוך לרפיון התורה, מול חלישות היראה, כי הנה עם כל התלאה אשר מצא את תורתנו הקדושה, שפלות ערכה ושכמון שעריה, הנה ככ"ז הבטחת נותן התורה ית"ש, כי לא תשכח עדות מפי זרע יעקב היא שעמדה לנו גם היום, כי הקל קיל יעקב נשמע סבתי מדרשות, ושערי ציון המצוינים בהלכה פתוחים לרוחה, וכן נמצאו ב"ה טהורי לב, התומכים אותה במחוקק במשענותם:

הקדמה

אולם אך היראה ירדה פלאים, מנבחי טרום לסתר המדרגה, באופן נורא מאוד, באפס עצור ועוזב, באין משען ומשענה, דרכי היראה אבילות, שערי עבודת ה' שומטין, העונות רבו למעלה ראש, המדות הרעות תשלוט בכל תוקף ועוז, המה ישחיתו ויתעובו כל חלקה טובה בנחלת ה'. תלהט ותשרוף מוסדי היראה והעבודה, גברו בעלי לשון, יראי הטא נמאכו, סר טרע משתולל, השקר תתעמף במעיל הצדק, איש זרוע לו הארץ, והאמת נעדרת:

גם הנה את אשר מלפנים בישראל, היה התורה והיראה תמים יחדיו, כתאמי צביה, התלכדו ולא התפרדו, כל בעלי תורה היו משוכצים גם בפנינו היראה, בערך חכמתם היה גם יראתם, הנה עתה כעוה"ר כמעט נתפרד החכילה, נתקו המוסרות, ונפסק הקשר המחבר אותם יחד, וסוף סוף באין יראה, תפוג גם תורה חלילה ה' ירחם:

האומנם בתחלואי הגוף, לעומת המחלות המתרכות, כנגדן חכמת הרפואה רתכה ונסכה למעלה ראש, חכמי הרופאים עמלים תמיד להרחיב את חוג פעולתה, להבין ולהשכיל בשרשי המחלות, וככה החכמה הבחינה והנמיון, ימציאו טעת לעת תרופות הרשות אשר לא ידעו מלפנים, כן רבים המה השוקקים ללמוד חכמת הרפואה, כרבות המחלות כן רבו רופאים ורפואות:

אכן לא כאלה חלק היו נפשות ותחלואיה, ההולים מתרבים, המחלות מתגברות, החלישות מתחזקות, דרכי הרפואה נגעלו, אין רופאים ורפואות, אין צרי ומוזר, אין ארוכה ותעלה:

לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל, לולי ה' שהיה לנו, יאמרו נא יראי ה', כי בחמלת ה' על עמו, הנה גם בדור האחרון שלח לנו המורה לצדקה, רועה נאמן מושיע ורב, להחיות עם רב חיי הנפש, לנחות צרי ומוזר לתחלואי נפשות ולהשיבם לתחיה, הינ כ"ק אדמו"ר הרב הגאון הגדול רשכבה"ג החסיד והעניו אור עולם המפורסם כקצוי ארץ סרנא ורבנא ר' ישראל ססאלאנט וצוקללה"ה, אשר כבר סודעת ופורסם בתבל, כל תוקף גדולתו וצדקתו חסידותו וענותנותו וקדושתו:

והנה יותר שהיה נאון וחסיד, עוד זכה וזיכה את הרבים, כמדה נפרזה מאוד, כי הוא האיר עיני בית ישראל בתורתו ויראתו, והיה עמל ויגע כל ימיו, להקים את סוכת יראה הנופלת, ולהרים את קרנה, לחבר אותה אל התורה כמו לפנינו בישראל, לרפאות תחלואי נפשות, ולהשיב את לבכם לאבינו שכשמים, במתק שפתיו השיב רבים מעון, והשביע כל נפש נענה ביראת ה' ית"ש:

הוא העמיד תלמידים הרבה, ונתן נפשו עליהם להרריך אותם, ללמדם דרך ה' ודעת תבונות, לנטוע ולהשריש בלבכם יראת ה' ומדות ישרות ורצויות, ולהורותם דרכי עבודת ה' ית"ש:

והעולה על כל, הן הן גבורותיו ונוראותיו, כי הפליא עצה הנדיל תושיה, לזכות את הרבים לדור דור, להעלות מרפא ארוכה ותעלה לתחלואי נפשות להשיבם לתחיה, בתהבולה הנפלאה של לימוד המוסר בהתפעלות, כי אינן וחיקר ולימד דעת את העם חכמה ומוסר, מזור ותרופה כוללת למחלת הנפש, ולהנצל ספח ומוקשי היצר, לקבוע עתים סדורות בכל יום, ללמוד בספרי יראה ומוסר, בלב נכון, בשפתים דולקים, בקל מעורר תונה ועצב, והתפעלות הנפש, וכי הלימוד הזה, ישועה ומרפא בכנפיה, יראת

ג

הקדמה

יראת ה' וענית צדק בעקבותיה, מלמדת לאדם חכמה ודעת, צדק משפט ומשלים. וכל מדה נכונה יקרה וחמורה:

והנה אדמו"ר הגה"ה קדוש ישראל זצוק"ל, אשר בעמוד אש שלחו ה' לפנינו, להאיר עיני בית ישראל בתורה ויראת ה', ופתח לנו שערי אורה, על ידי דרך לימוד היראה והמוסר, מסר נפשו על זה כל ימי חייו, לקבוע דרכי הרפואה הזאת של לימוד היראה והמוסר בהתפעלות, ולשום לה מסילות כקרב ישרי לב יודעי בינה, וכן לתת לה מהלכים בקרב העם, להדחיק את המנהג בזה, אשר ישופטו בה רבים, ותרבה הרעת ויראת ה' בקרב ישראל, והרעיש את העולם בזה כידוע ומפורסם, וחפץ ה' הצליח בידו, ומשטיא זבי ליה לזכות בזה את הרבים, ולפעול ישועות בקרב הארץ לחיי הנפש, כי ע"י הרפואה הברוקה הזאת של לימוד היראה והמוסר, היכה עתקו וגם גברו חיל, ביראת ה' ומדות רצויות. ותהי להם למעיני הישועה ישועת הנפש, אם מעט ואם הרבה, איש איש לפי ערכו ותכונתו, ובכן נתרבה דעת של יראת ה' בקרב ישראל:

והנה גדולים צדיקים במיתתן כו', כי כמו שאין מספר לגדוליו אשר זוכה בחיים, כן גם אחרי אשר נגנו ארון הקדש, ואבד הסיד מן הארץ, לא אבדו עשתנותיו ומחשבתו המובה אשר השב על עמו, להטיב ולהשכיל אותם בינה ביראת ה' ית"ש. כי כל פעולת צדיק לחיים חיי הנפש, נשאר בידו כ"ה לפליטה עד היום, ואם כי העפר שב אל העפר, ועיני בשר לא ישורנו, אולם רוהו עוד מתהלך בחיים, ולא ככה אור ישראל, אור תורתו ויראתו ודרך מוסרו המוב, שאף זורח הולך ואור עיד היום, להאיר עיני תמימים ישרי לב ביראת ה' ועבודתו ית"ש:

כי מגדולי תלמידיו אשר חסו בצל דליותיו, ושמו מימי היוצאים מן הקדש, וזכו לעמוד לפניו ולקבל מסגנו דרך ה', המה החזיקו בדרך דרך הקדש, ועמלו להפיץ תורת דבם ודרך מוסרו המוב, לזכות את הרבים, לקרב נפשות ללימוד היראה והמוסר, ולהשקותם מים חיים אשר דלו מן הקדש קדוש ישראל זצוק"ל, מדברי חכמתו ומוסרו ביראת ה' ית"ש, וב"ה כי הוקבע לימוד המוסר לחץ בכמה ישיבות גדולות, ובכמה קיבוצים של לומדי תורה, להפריש שעה קלה בכל יום, להגות בספרי יראה ומוסר, ללמוד ליראה את ה' הנכבד והנורא:

וכן גנה שביב מאור ישראל וקרשו, להאיר גם על פני המזרח, במקים הקדש ציון וירושלים, כי גם שם בקדש נמצאו איזה שרירים אשר ה' קרא, שתלמידיו תלמידיו, יושבי אוהלים של תורה, טושיבי מלחמתה שעה, והנהיגו בניהם דרך הקדש של לימוד היראה והמוסר, ועל דרכיהם גנה אורה, יגברו חיילים בתורה, ויראת ה' מהורה:

והנה אדמו"ר הגה"ה זצוק"ל, היה נחל נובע מקור חכמה ודעת יראת ה' ומוסר השכל, לא תמלא איון משמוע דרכי חכמתו והשכלתו בעבודת ה' ית"ש, ואת תוכחת מוסרו, אשר נופת תמוננה שפתותיו, צוף אמרי נועם מרפא לנפש, אולם לא זכינו שיהיה דבריו הקדושים, כתובים בעט ברזל ועופרת על פני לוח, כי הוא לא כתב מעולם על ספר, לא דרכי חכמתו ברובי תורתו, ולא את עוצם בינתו ביראת ה' ועבודתו, גם על דבר לימוד היראה והמוסר, במרת חפץ רוחו ורעיון לבבו, לא כתב כי אם מאמר אגרת המוסר, אשר נדפס כמה פעמים, וכולו סובב הולך ע"ד לימוד המוסר, וכן את שתי הדרשות הנדפסות ממנו בס' תכונה, אשר ישא מדברותיו נכוהות ונצורות בחכמת היראה ודרכי המדות, וזעיר שם ידבר גם ע"ד לימוד היראה והמוסר:

הקדמה

על כן הנה בשכבר הימים ושנים, שטתי אל לכבי לחפש כחיפוש מחופש, אולי אמצא מה מדבריו הקדושים ביראת ה', וכפרט בענין לימוד היראה והמוסר, יגעתני ומצאתי בעז"ה המדה נניזה סכתי"ק אדמו"ר זצוק"ל, מהחיים בודדים, מעטי הנבמות ורבי האיכות, אשר כתב לתלמידיו וסקרוביו, לחזק לבכם ביראת ה', ובלמוד היראה והמוסר, נגזי מטמונים יקרים מפנינים:

ולזאת הנה אנכי הכותב, אשר הנני אהר מתלמידיו, וזכיתי לעמוד לפניו, ליצוק מים על ידיו, ולשמש אותו כעבד לפני דרכ, וגם הוא קירב אותי מאוד, וזכיתי לשמוע דברי אלקים חיים תמיד, כפורש יוצא מפיו הקדוש והטהור, בדרכי יראת ה' ועבודתו ית"ש, את תוכחת מוסריו בכלל, ועל דבר לימוד היראה והמוסר כפרט, את אשר כשר צדק בקהל רב, ואשר היה דורש ביהוד לפני תלמידיו, וכן את אשר יחד הדבור לפני שרידים מתלמידיו, אשר ידע אתם כי הם כלים עלולים לקבל שפעו, ונתן נפשו עליהם, ליחד עמהם הדבור, ולהדריך אותם ללמד אותם דרך ה', וכן נתתי אל לבי להתכונן על דרכי עבודתו בקדש, עם צדקתו והסידותו ומדותיו החמורות, ואורו עיני סאור ישראל וקדושו:

ועל כן כצאתי לי לחובה, לנאול את נהלתו, ולקבץ את הכזן סכתביו הקדושים, המפורדים ומפורים, להיות ערוכים ושמורים, ולהפיץ אתם על פני תבל בעז"ה, לכמה וכמה תועלויות כאשר נזכיר אותם אחת לאחת:

(א) **כאשר** דבריו הקדושים הכיב אל בית ישראל עד לאחת, והבל מתאנים לשתות בצמא את דבריו, ואגרת המוסר כמנו נדפס כמה וכמה פעמים, לזאת ראיתי להוציא לאור בלי"ג בעז"ה, גם את סכתביו הקדושים, אשר ישישו בהם כל מבקשו רצון ה' ית"ש, ויתעלסו בהם כל ישרי לב:

(ב) **הן** כאשר ב"ה רבים הם כהיום, המהזיקים בלימוד היראה, אשר לא דאו את האור הסופלא אור ישראל וקדושו, ושומעים את דבריו ע"ד חובת לימוד הזה, רק איש מפי איש, ע"כ הסכתבים האלה יהיה לעינים, כי יפיצו אור נונה, על פני דעתו השקפתו וההלטתו בדבר לימוד היראה והמוסר, כי ההזיק את חין ערכה ופעולתה ועוצם תועלתה למעלה להפליא מאוד, כי שמש וטרפא בכנפיה, להחיש ישע ולנהית סוור לתהלוואי נפשות, ובה עולם ישע, וכי יסוד התועלת הוא, אך הלימוד בהתפעלות הנפש, וכן כי חיוב לימודה הוא חיוב טוקף לכל הנפשות אחת לא נעדר, וכל איש הזוכה להעיר ולעורר, ולהדריך בני אדם ללימוד המוסר, הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו, להיות סכצדיקי הרבים, אשר כאור החיים יאירו, וככוכבים לעולם ועד יזהרו, וכל הדרכים אשר סכתבי בטאטרי שערי אור ביסודי דרכי לימוד היראה והמוסר, אשר זכינו לשמוע מפה קדוש, יטצא הקורא מפורים כתוך סכתביו הקדושים, זעיר שם זעיר שם:

(ג) **הנה** סלבד כמה ידיעות אשר נמצאו במכתביו בדרכי עבודתו ית"ש, הנה הנם הוצבים להכות אש ביראת ה' ית"ש, ומלהיבים הלבבות ללימוד היראה והמוסר, וחדרים כליות זלכ, גם כי עטו עט סופר סהיר, ולשונו לשון לימודים עד להפליא, וכל הקורא דבריו הק' בשום לב, יתפעל נפשו ביראת ה', ויקחהו לכבו ללימוד היראה והמוסר:

(ד) **מהבזון** סכתביו נלכוד ונקח מוסר, עד כמה מוסר אדמו"ר זצוק"ל את נפשו לזכות את הרבים, כי גם בהיותו מרחוק, לא שכח תנות עיני הנפש, ולא הסתיר את אור פניו, לא התעצל מלכתוב סכתבים, ולהריין דבריו אל תלמידיו ואל סקרוביו, לחזק לבכם ביראת ה' ית"ש, וללימוד היראה והמוסר, וכן להעיר ולעורר אותם, לזכות אודים

ד

הקדמה

אזורים עמם, לחזק ידים רפות ללימוד היראה והמוסר, וברכים כושלות לאמץ. למען ללמוד ליראה את ה' ית"ש, ולהלוך בדרכיו כל הימים :

ה) הנה יש כמה סיבות הנורמות לפעמים, להסב לב איש אחרנית מהלימוד היקר הלוה של לימוד היראה והמוסר, וביותר עוד לתת דופי ומנרעת בקדשי שמים, ולהוציא עליה גם משפט מעוקל, ומכש"כ בכפר דברי יהושע מאמר א' פ"ז וז"ל, הנה הדברים העוצרים בעד האדם, לכל יטעם ויראה בטוב הלימוד הזה של לימוד המוסר הם שבעה כו', והמונע השביעי הוא הקנאה, כי ימצאו רבים המפריעים לימוד זה במענות מספיקות, למי שלא השתמש בו די הצורך והמוכרח אליו, ומכש"כ למי שלא טעם טעמו ולא ראה באורו, כי ימה לבבו לדבריהם אשר יחפאו, ובאמת כל מענותיהם, לא מבינת חכמתם יצאים, אבל ממקור משתת הקנאה נובעים, אשר רשפיה רשפי אש, וקשה היא כשאל, והאומנם כי קנאת סופרים מובה להרבות חכמה, אבל לא להמעיטה, להשריש היראה בלכות בני אדם. אבל לא לנמשה, עכ"ל דבריו הנחמדים :

ולזאת הנה האיש אשר כבר טעם טעם לימוד היקר הזה, של לימוד המוסר, ישכיל ויבין מעצמו, כי היא אוצר נחמד בנוה צדק, עץ חיים מרפא לנפש, ואין בה שום נפתל ועקש, ולא ישמע לקול מלחשים, גם כל הרוחות שבעולם לא יזיזו אותו מספספו. אולם האיש אשר הוא בעצמו מושלל מדרכי הידיעה של מהות לימוד היראה והמוסר, כי לא ניסה אותה, ולא ראה באורה, לא יכיר חין ערכה ופעולתה, ולא יבין את טיב טולתה, וכאשר ישמע עליה דברי שטנה, מי ומי אשר יתן בה דופי, ויחפא עליה דברים, וכסתלהלה יורת זיקים, יעמוד משתאה ומחריש, ולא ידע לשפוט שפוט, הנה לאיש הזה יהיה המכתבים האלה לו לעינים, לראות את השמש המזהיר בחצי השמים, להבין ולהשכיל כי חובת לימוד המוסר בכל פרטיה, ממקום קדוש יהלוך, מאת אביר הרועים, נאון הנאונים צדיק חסיד ועניו אור עולם קדוש ישראל זצוקלה"ה :

חכמי הקבלה וחכמי המחקר, ידמו במשליהם את התבל בכללה, לים השואן בהמון גליו, ואת נויית האדם כאניה השטה בלב ים, וכמבואר בזוה"ק פ' ויקהל, ובפ"י הגר"א זצוק"ל על ס' יונה, ולהמליץ במ' בחינת עולם, העולם ים זועף רב מצולה כו' : **נשכיף** בינה, כי כמו אשר הוכנו בתי ספר לחכמה זו, של מלאכת עבודת אניה, ללמד לרבי החובלים, דרך אניה בלב ים, להוליך אניה גדולה על פני ימים רבים, ומה גם בעת סופה ומערה, כן הנה האניה הקטנה הזאת, השטה בלב ים התבל, נדרש אליה חכמה רבה ועמוקה, לנהל אותה במישור לכל תאבד דרך, ולשמרה מכל אסון ופגע, כי חיים זועף, ורוח סועה וסער מסערת היצר הולך וסוער ונושב בחזקה, גלי התאות והמדות הנשתרות, ירומו ממעל כמו נד, והאניה נדחפת בין צורי מכשול וסלעים, המה נסיונות הרבות אשר ככל תוכל האניה להתהפך על פניה ותטבע במצולה :

והנה כרב החובל, המנצח על מלאכת אניה גדולה, המלאה אלפי אדם, אשר תאחו דרכה בים הגדול, המלומד בחכמה זו מנעוריו, ואשר נגולו לפניו כל כוכבי השמים ומסלוליהם, יודע ומכיר ברוחות הסוערות, להוליך האניה כנגדן, וכבר הזקין עלי ארצות ימים, אשר אך הוא יוכל ליתן בים דרך, ובמים עזים נתיבה, ומה גם עת אשר סער גדול מתחולל על פני הים ותרומם גליו, והאניה תאבד דרך, תחונ ותנוע בתוך משברי ים, כי אז כל הנוסעים ישאו עיניהם, אך אל רב החובל, כי הוא יצילה משטף מים רבים, וינחם אל מחזו חפצם. אולם היתכן כי יבא איש אשר לא לומד בחכמה זו כסוהו, ומה גם

הקדמה

גם אם לא יוכל להחזיק כן תרנה אף בסירת דונה קטנה, כי יבא להתחרות עם רב החובל, לפרוש גם ותרון, להגיע את לב הנוסעים, לנהל האניה על פיו:

בן הדבר בתהלוכות האניה הקטנה הזאת, השטה בלב ים זועף. הנה אדמו"ר הנה"ח זצוק"ל הוא כרב החובל, המלומד ומנוסה בחכמה זו מנעוריו, לנהל את האניה בתוך משכרי ים, על ידי גם ותרון; של חכמת היראה והמוסר, אשר עמל ויגע בה כל ימיו, ידע ומכיר ברוחצת הנושבות מסערת היצר, להוליך האניה כנגדן בלי אסון, וכבר הזקין עלי ארחות היראה והמוסר, והוא נותן לנו בים זועף דרך, להציל את האניה משטף מים רבים, לבל תצלל במצולת התאוה והמדות הרעות, כעופרת במים ארירים, על ידי לימוד היראה והמוסר. עתה מי יוכל להתחרות, עם האדם הגדול בענקים הלזה, הלא אך אליו נשא עין, לשמוע בקולו ועצתו, ולאורו נסע ונלך, ללכת אחריו אורח משרים, בדרך מוסרו הטוב, ללמוד ליראה את ה' הנכבד והנורא, ולהלך בדרכיו לטוב לנו כל הימים:

והנה לאשר קבוצת המכתבים הק', הם מעט'י הכמות, ואין בהם כדי ספר, אמרתי לשום עליהם נוספות רבות, אשר עד ספר ישוב. וכולם יפגו למטרה אחת, לעורר הלבבות ליראת ה', וללימוד היראה והמוסר, ואלה הם:

א) אל קבוצת מכתביו הק', הוספתי איזה דברים אשר שמענו מפיו הקדוש, וכן צירפתי את שני המאמרים הנדפסים ממנו בס' תבונה, וכן אגרת המוסר, למען אשר כל דבריו בכתי"ק יהיו לאחדים, וכן שני מכתבים מרבו של אדמו"ר הנה"ח זצוק"ל:

ב) להודיע מעט מהרבה מגדולת חכמתו ויראתו צדקתו וחסידותו של אדמו"ר קדוש ישראל זצוק"ל, ואת דרכו והילוכו בקדש, וכמה מדבריו הקדושים בדרכי ה' ובמדות, ובסופו יבא גם מעט ממעלת רבו הנה"ח קדוש ה' מכובד מנא יוסף זוגריל זצוק"ל מסלאנט:

ג) מאמר ארוך על דבר לימוד היראה והמוסר, אשר ערכתי בעניי, והוא ע"ד חובת לימוד היראה בכלל, לבאר כי יסודתה בהררי קדש, בדבריו חו"ל ובדבריו כמה גאונים וחסידים, ואיך נסתרה דרכה, וכן כל פעולת צדיק קדוש ישראל זצוק"ל בדבר לימוד היראה והמוסר, צדיק מה פעל ומה חידש, וכל תהלוכותיה ופרטיה אשר קבלנו מפה קדוש, ואיך נתפרסם לימוד המוסר בעולם על שם קדוש ישראל זצוק"ל:

ד) מאמרים שונים ביראה ומוסר ודרכי התשובה, אשר הבינותי בעניי, ויובלו להיות לתועלת, לפני מבקשי רצון ה' ית"ש:

כל הענינים האלה, יקראו בשמות הנאותות להם, הנה כל דבריו אדמו"ר זצוק"ל, קבוצת מכתביו ויתר דבריו הק', יקראו **אור ישראל** ואת הדברים מדרכו והילוכו בקדש יקרא בשם **נתיבות אור**:

ואת הדברים אשר יצאו ממני, הנה מאמרי ע"ד לימוד היראה והמוסר יקרא בשם **שערי אור** ואת המאמרים ביראה ומוסר אשר הבינותי, יקראו בשם **כוכבי אור**: **ויהי** רצון מלפני אבינו שכשמים, כי אור ישראל יהיה לאור עולם, ורבים ילכו לאורו בדרך מוסרו הטוב, תרבה הדעת ויראת ה' בקרב ישראל, ואורו יהיה הולך ואור עד נכון היום, כי תמלא כל הארץ דעה, ליראה את ה' הנכבד והנורא, ונזכה לעבדו שכם אחר, עם כל ישראל ביחד, אלה דבריו תלמידו הכותב יום ב' כ"ג טבת שנת תר"ם פה קאונא:

יצחק בהרב כ"י מוהר"ש בלאזער מלפנים רב בעיר המלוכה **פעמערבורג**.